

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

مجموعه تست‌های شبیه‌سازی شده آزمون دکتری حقوق بین‌الملل
جلد اول: اسناد بین‌المللی

به کوشش:

دپارتمان تخصصی دکتری حقوق بین‌الملل

انتشارات حقوقی عدلیه

کوشزد: قیمت کتاب و سال چاپ به دلیل تغییرات ذکر نمی‌شود؛ بنابراین برای اطلاع از قیمت و سال چاپ لطفاً به صفحه فروش سایت مراجعه نمایید.

سرشناسه: دپارتمان تخصصی دکتری حقوق بین الملل

عنوان: مجموعه تست‌های شبیه سازی شده آزمون دکتری حقوق بین الملل

مشخصه نشر: تهران، انتشارات عدلیه، ...

مشخصات ظاهری: ص ۳۰۰

موضوع: پیشنویس معاهده مسئولیت کشورها- منشور- اساسنامه دیوان

موضوع: کنوانسیون حقوق دریاها- کنوانسیون روابط دیپلماتیک

شناسه افزوده: تست- شبیه سازی شده- تالیفی- دکتری حقوق بین الملل

شناسه افزوده: دکتری حقوق بین الملل- آماده سازی- سوالات فنی و تخصصی

نام کتاب: مجموعه تست‌های شبیه سازی شده آزمون دکتری حقوق بین الملل

مؤلف: دپارتمان تخصصی دکتری حقوق بین الملل

ناشر: انتشارات حقوقی عدلیه

نوبت چاپ: اول - ...

تیراژ: ۵۰۰

قیمت: ... تومان

آدرس دفتر مرکزی: دفتر مرکزی : تهران - میدان انقلاب - خیابان جمالزاده جنوبی -

پلاک ۹۴ - طبقه ۴ - واحد ۱۷

تلفن :

۰۲۱ - ۶۶۹۲۱۰۰۲

۰۲۱ - ۶۶۵۸۱۷۴۸

Email:nashreadliye@gmail.com

http://www.adlpub.com

حق چاپ برای ناشر محفوظ است

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۵	مقدمه
۹	پیشنویس معاهده مسئولیت کشورها در برابر اعمال متخلفانه بین‌المللی، مصوب ۲۰۰۱
۳۵	کنوانسیون حقوق معاهدات (۱۹۶۹)
۸۵	منشور سازمان ملل
۱۱۹	کنوانسیون حقوق دریا (۱۹۸۲)
۲۳۵	اساسنامه دیوان بین‌المللی دادگستری
۲۴۷	اعلامیه جهانی حقوق بشر (۱۹۴۸)
۲۵۳	کنوانسیون وین درباره روابط دیپلماتیک (۱۹۶۱)
۲۷۳	پروتکل اختیاری مربوط به حل اجباری اختلافات قرارداد وین درباره روابط سیاسی
۲۷۵	کنوانسیون وین درباره روابط کنسولی (۱۹۶۳)

تقدیم به:

نلسون ماندلا

**که بعد از ۴۰ سال اسارت، همه دشمنان خود را که زندانی‌اش
کرده بودند؛ بخشید.**

مقدمه

از دلایل مهم تالیف جلد اول مجموعه کتب تست دکتری بین الملل با موضوع مجموعه تست های شبیه سازی شده آزمون دکتری حقوق بین الملل (جلد اول: اسناد بین المللی) در حقیقت پراکندگی و تشتتی است که در اسناد مربوط به شاخه حقوق بین الملل وجود داشته و از سوی دیگر عدم مشابه سازی تست های آزمونی چند سال اخیر دکتری با مجموعه اسناد بین المللی و عدم امکان طرح تست مرتبط و کاربردی دکتری (به دلیل عدم حدس دقیق منبع)، وجود دارد. از سوی دیگر مشکلی که برای یک داوطلب دکتری حقوق بین الملل وجود دارد این است که در بازار کتاب و لیست منابع ارائه شده توسط اساتید و کتب منتشر شده توسط انتشارات ها، داوطلب دکتری به هیچ وجه به کتب تستی شبیه سازی شده و آن هم در سطح دکتری حقوق بین الملل که به صورت تخصصی کار شده باشد؛ دسترسی ندارد؛ و دلیلش این است که هیچ نویسنده متخصصی وقت برای اینگونه کارها صرف نکرده و یا از عهده این کار برنیامده است و در حداکثری ترین تلاش، صرفا سوالات آزمونی سال های پیش را منتشر می کند که یا سوالات دکتری در ۷ سال اخیر را گردآوری کرده و یا مخلوطی از سوالات کارشناسی ارشد و سوالات دکتری را. خلاصه اینکه به سمت تالیف تست های در سطح سوالات دکتری پیش نمی رود.

باری، مجموعه انتشارات عدلیه مهمترین دغدغه اش در حقیقت رفع دغدغه های! یک داوطلب دکتری حقوق بین الملل است؛ حال چه در بخش منابع و چه در بخش تست و یا حتی در خصوص مصاحبه.

این مجموعه با کمک دپارتمان تخصصی دکتری حقوق بین الملل این امکان را برای یک داوطلب ایجاد کرده است که وقتی داوطلب این شاخه، سر جلسه دکتری حاضر می شود با دیدن سوالات آزمونی استرس وجودش را نگرفته و یا از پس آزمون برنیاید.

اما در مورد نحوه نگارش این کتاب، بعد از بررسی های فراوان و مطالعه پلان های مختلف و شنیدن نظرات داوطلبان انتخاب شده و نشست های مشترک با اساتید به این نتیجه

رسیدیم که داوطلبان دکتری حقوق بین الملل برای یادگیری محتوای منابع رفرنس این شاخه، بایستی به چند بخش ذیل تسلط داشته باشد:

اول: اسناد بین المللی که در آزمون دکتری از آنها سوال طرح شده و یا مطرح خواهد شد.

دوم: کتب اساتید طراح و یا رفرنس

سوم: جزوات و مقالات حقوقی به روز اساتید بین الملل

چهارم: مسائل حقوقی و سیاسی روز که منبع سوالات دکتری خواهند بود.

حال با در نظر داشتن موضوعات فوق، داوطلب باید بر موارد فوق مسلط شود و برای تثبیت یادگیری بتواند تست های مربوط به این موضوعات را هم کار کند. اما هیچ موسسه به سبک فوق تست طراحی نکرده است. ما نیز با تلاش های یک سال اخیر توانستیم چند جلد از این موضوعات را کار کنیم اما مسلما نمی توانستیم در یک جلد همه بخش های فوق را کار کنیم.

در نهایت این تصمیم گرفته شد که عنوان کتاب، مجموعه تست های شبیه سازی شده دکتری حقوق بین الملل باشد و سوالات کاملا حرفه ای و تخصصی طرح شده و در حول و حوش موضوعاتی باشد که سوالات دکتری از آنها در چندین سال اخیر آمده است. بنابراین اسناد مهمی که از آنها سوال مطرح شده است؛ جمع آوری گردید و از ماده یک این اسناد شروع به بررسی و تالیف سوالات شبیه سازی شده گردید؛ تا اینکه جلدهای دیگر این مجموعه منتشر شود.

پس جلد اول مجموعه تست های شبیه سازی شده دکتری حقوق بین الملل «اسناد بین المللی» نام گذاری شد. جلد دوم از مجموعه هم: «تست های بیرون کشیده شده از کتب اساتید طراح و رفرنس» می باشد که بعد از جلد اول منتشر خواهد شد و جلد سوم: هم اختصاص داده شده به: «بخش جهاد» و جلد چهارم هم که اکنون در دست تالیف بوده «مقالات- جزوات و مسائل سیاسی و حقوقی روز» خواهد بود.

نکته بعدی اینکه؛ در نظر داشته باشید که مجموعه تست های تالیفی شبیه ساز با هدف خاصی تالیف شده است و بنابراین کتب تستی را عنوان محور کار نکرده ایم؛ به این صورت که مجموعه تست ها فقط درباره حقوق بین الملل و یا فقط حقوق سازمانهای بین المللی

کار شده باشد. به طور نمونه در جلد اول: هم اسناد مربوط به درس سازمانها به صورت تست های شبیه سازی شده کار شده است (مانند منشور سازمان ملل) و هم اسناد مربوط به حقوق بین الملل کار شده است.^۱ پس مجموعه ای که کار کرده ایم موضوع محور می باشد و بنابراین ما یک کار سنتی انجام نداده ایم «مانند برخی از کتابها که مجموعه ای کار می کنند و اسمش را مجموعه تست های سازمان های بین المللی نام می گذارند» مسلماً اقدامات مجموعه انتشارات عدلیه در ارائه کتب شبیه سازی شده کاملاً حرفه ای بوده و داوطلبی که می خواهد در دکتری قبول شود به این تست ها نیاز دارد.

التهیه اینکته تهیه این کتاب نتیجه تلاش گروهی از اساتید دپارتمان تخصصی حقوق بین الملل بوده و در کنار دپارتمان مجموعه دلسوز انتشارات حقوقی عدلیه کمک فراوانی به دپارتمان داشته اند؛ مخصوصاً از مدیر انتشارات آقای ابوالقاسم شم آبادی و خانم فیروزه امینیان که نکات مهمی هم گوشزد کردند؛ سپاسگزاریم.

دپارتمان تخصصی دکتری حقوق بین الملل

---

^۱ - در یک کتاب تالیف شده هم سوالات حقوق بین الملل را می توان پیدا کرد و هم سوالات سازمانهای بین المللی

**پیش نویس معاهده مسئولیت کشورها
در برابر اعمال متخلفانه بین المللی**

۱. بر اساس پیش نویس معاهده مسئولیت کشورها در برابر اعمال متخلفانه بین المللی عمل متخلفانه بین المللی یک کشور هنگامی به وجود می آید که رفتار در برگیرنده یک فعل یا ترک فعل ...

الف- قابلیت انتساب داشته باشد.

ب- نقض تعهد بین المللی آن کشور باشد.

ج- عمل متخلفانه غیرآگاهانه باشد.

د- گزینه الف و ب

پاسخ تشریحی: مطابق ماده پیش نویس، عمل متخلفانه بین المللی یک کشور هنگامی

موجود است که رفتار در برگیرنده یک فعل یا ترک فعل:

الف) قابلیت انتساب داشته باشد.

ب) نقض تعهد بین المللی کشور را بنیان نهد.

گزینه د صحیح است.

۲. رفتار یک فرد یا واحدی که جزء ارگان کشور نیست، اما به موجب قانون آن

کشور دارای اختیار می گردد تا عناصر اختیار دولتی را اعمال کند....

الف- به موجب حقوق بین الملل، به عنوان عمل کشور دانسته خواهد شد.

ب- به موجب حقوق بین الملل، به عنوان عمل کشور دانسته خواهد شد؛ مشروط بر آن که شخص یا واحد، در موردی ویژه، در آن صلاحیت عمل کنند.

ج- به موجب حقوق بین الملل، به عنوان عمل کشور دانسته نمی شود مگر با قبول مسئولیت عمل انجام شده

د- به موجب حقوق بین الملل، به عنوان عمل کشور دانسته نمی شود و این فرد یا واحد استثنائاً مسئولیتی ندارد.

پاسخ تشریحی: به موجب ماده ۳ پیش نویس، رفتار یک فرد یا واحدی که به موجب ماده ۴ ارگان کشور نیست، اما به موجب قانون آن کشور دارای اختیار می گردد تا عناصر اختیار دولتی را اعمال کند، به موجب حقوق بین الملل، به عنوان عمل کشور دانسته خواهد شد؛ مشروط بر آن که شخص یا واحد، در موردی ویژه، در آن صلاحیت عمل کنند. گزینه ب صحیح است.

۳. **به موجب مسئولیت کشورها در برابر اعمال متخلفانه رفتار ارگانهایی که**

توسط کشور دیگر، در اختیار کشوری قرار می گیرد و آن ارگان اقداماتی

متخلفانه انجام دهد؛ مسئولیت ناشی از آن بر عهده چه کسی است؟

الف- بر عهده کشوری است که ارگان را در اختیار کشور دیگری قرار داده است.

ب- بر عهده کشوری است که ارگان را از کشور دیگری در اختیار خود گرفته است.

ج- اختصاصاً خود ارگان مربوطه مسئولیت خواهد داشت.

د- هم کشور فرستنده و هم کشور گیرنده ارگان مسئول خواهند بود.

پاسخ تشریحی: به موجب ماده ۶ پیش نویس، رفتار ارگانی که توسط کشور دیگر، در اختیار کشوری قرار می گیرد، اگر آن ارگان در اعمال عناصر اختیار دولتی کشوری که سازمان در اختیار وی قرار گرفته است، اقدام کند، به موجب حقوق بین الملل **به عنوان عمل کشور اخیر دانسته خواهد شد.**

گزینه ب صحیح است.

۴. به موجب پیش نویس مسئولیت کشورها، چنانچه در غیاب یا قصور مقامات

رسمی گروهی عناصر اختیار دولتی را اعمال کنند؛ مسئولیت به چه کسی بر

می‌گردد؟

الف- گروه اعمال کننده اختیار مقامات رسمی

ب- مسئولیت شخصی مقامات رسمی

ج- مسئولیت دولتی که مقامات رسمی برای آن کار می‌کنند.

د- هیچکدام

پاسخ تشریحی: رفتار یک شخص یا گروهی از اشخاص، اگر در حقیقت عناصر اختیار

دولتی را در غیاب یا قصور مقامات رسمی و در شرایطی نظیر مطالبه اعمال آن عناصر

اختیار، اعمال می‌کنند، باید به موجب حقوق بین الملل، عمل آن کشور، دانسته شود. (ماده

۹ پیش نویس مسئولیت کشورها)

گزینه ج صحیح است.

۵. مسئولیت رفتار یک جنبش شورشی که در ایجاد کشوری جدید در بخشی از

سرزمین یک کشور از پیش موجود یا در سرزمینی تحت اداره وی، موفق

می‌گردد، بر عهده چه کسی است؟

الف- کشور جدید

ب- کشور از پیش موجود

ج- هم کشور جدید و هم کشور از پیش موجود

د- مسئولیتی

و.....

کنوانسیون حقوق معاهدات (۱۹۶۹)

۶. **بیانیه یک‌جانبه‌ای** که یک کشور تحت هر نام یا به هر عبارت در موقع امضاء، تنفیذ، قبول، تصویب یا الحاق به یک معاهده صادر می‌کند و به وسیله آن قصد خود را دایر بر عدم شمول یا تعدیل آثار حقوقی بعضی از مقررات معاهدات نسبت به خود بیان می‌دارد؛ چه نام دارد؟

الف- اختیار نامه

ب- حق شرط

ج- اعلامیه

د- بیانیه یک‌جانبه

پاسخ تشریحی: مطابق بند د ماده ۱ کنوانسیون حقوق معاهدات: «حق شرط» عبارت است از **بیانیه یک‌جانبه‌ای** که یک کشور تحت هر نام یا به هر عبارت در موقع امضاء، تنفیذ، قبول، تصویب یا الحاق به یک معاهده صادر می‌کند و به وسیله آن قصد خود را دایر بر عدم شمول یا تعدیل آثار حقوقی بعضی از مقررات معاهدات نسبت به خود بیان می‌دارد. گزینه ب صحیح است.

۷. مطابق متن کنوانسیون حقوق معاهدات، کدام یک از گزینه های ذیل در

مورد گستره عهدنامه صحیح نمی باشد؟

الف- عهدنامه حاضر فقط شامل معاهداتی می شود که به وسیله کشورهای پس از لازم الاجرا شدن این عهدنامه نسبت به آنها منعقد شده باشد.

ب- کنوانسیون معاهدات مشمول و پیرو قواعد حقوق بین الملل خواهد بود.

ج- «طرف» معاهده عبارت است از کشوری که رضایت خود را به التزام در قبال یک معاهده اعلام نموده اما معاهده در ارتباط با او لازم الاجرا نشده باشد.

د- عهدنامه حاضر ناظر بر توافق های بین المللی غیر کتبی نیست.

پاسخ تشریحی: همه گزینه ها به غیر از گزینه ج صحیح است. مطابق بند ۲ ماده ۲:

«طرف» معاهده عبارت است از کشوری که رضایت خود را به التزام در قبال یک معاهده اعلام نموده و معاهده در ارتباط با او لازم الاجرا باشد؛

گزینه ج صحیح است.

۸. آیا کنوانسیون حقوق معاهدات در خصوص سازمانهای بین المللی هم قابلیت

اعمال دارد؟

الف- بله- اما بر هر معاهده ای که سند تأسیس یک سازمان بین المللی باشد اعمال نخواهد شد

ب- بله- بر هر معاهده ای که سند تأسیس یک سازمان بین المللی باشد و هر معاهده ای که در چارچوب یک سازمان بین المللی پذیرفته شود، اعمال خواهد شد؛ بدون آنکه به هیچ کدام از مقررات مربوط به آن سازمان لطمه ای وارد کند.

ج- بله- بر هر معاهده ای که سند تأسیس یک سازمان بین المللی باشد و هر معاهده ای که در چارچوب یک سازمان بین المللی پذیرفته شود، اعمال خواهد شد.

د- به هر معاهده ای که در چارچوب یک سازمان بین المللی پذیرفته شود، اعمال خواهد شد.

پاسخ تشریحی: مطابق ماده ۵ کنوانسیون: این عهدنامه بر هر معاهده‌ای که سند تأسیس یک سازمان بین‌المللی باشد و هر معاهده‌ای که در چارچوب یک سازمان بین‌المللی پذیرفته شود، اعمال خواهد شد؛ بدون آنکه به هیچ کدام از مقررات مربوط به آن سازمان لطمه‌ای وارد کند.

نکته: کنوانسیون معاهدات مشمول و پیرو قواعد حقوق بین الملل خواهد بود. گزینه ب صحیح است.

۹. مطابق کنوانسیون، اسناد تصویب شده یک معاهده در چه صورتی به منزله اعلام رضایت یک کشور به التزام در قبال یک معاهده محسوب می شود؟

الف- اسناد نزد امین تودیع گردد.

ب- اسناد میان کشورهای متعاهد مبادله شود

ج- اسناد به کشورهای متعاهد ابلاغ گردد.

د- همه موارد

پاسخ تشریحی: مطابق ماده ۱۶ کنوانسیون، بجز در مواردی که معاهده روش دیگری را مقرر کرده باشد، اسناد تنفیذ، قبولی، تصویب یا الحاق در صورتی به منزله اعلام رضایت کشور به التزام در قبال یک معاهده محسوب می‌شود که:

الف. اسناد میان کشورهای متعاهد مبادله شود؛

ب. اسناد نزد امین تودیع گردد؛ یا

ج. در صورتیکه در این موارد توافق شده باشد، اسناد به کشورهای متعاهد یا امین ابلاغ گردد.

نکته: رضایت یک کشور به التزام در قبال یک معاهده‌ای که حق انتخاب بین مقررات مختلف آن را مجاز می‌داند فقط در صورتی مؤثر است که تصریح شود رضایت مزبور در خصوص کدام یک از مقررات معاهده ابراز شده است.

گزینه د صحیح است.

سوالات دکتری سراسری بخش معاهدات

۱۰. سوال دکتری سراسری سال ۱۳۹۰: در حقوق بین الملل، قاعده آمره چه

وضعیتی دارد؟

- ۱- اساسا مبنایی عرفی دارد
- ۲- ریشه در نظام های حقوقی ملی دارد.
- ۳- منبع مستقل حقوق بین الملل است.
- ۴- صرفا به حوزه جنایات بین المللی مربوط می شود.

پاسخ تشریحی: ماده ۵۳ : معاهدات متعارض با یک عاقدۀ آمره حقوق بین الملل عامّ (قواعد آمره)

معاهده ای که در زمان انعقاد با یک عاقدۀ آمره حقوق بین الملل عام در تعارض باشد، **باطل است**. منظور عهدنامه حاضر از قاعده آمره حقوق بین الملل عامّ قاعده های است که **به وسیله اجماع جامعه بین المللی کشورها** به عنوان قاعده تخلف ناپذیر که تنها توسط یک قاعده بعدی حقوق بین الملل عام با همان ویژگی قابل تعدیل می باشد، **پذیرفته** و به رسمیت شناخته شده است.

در ماده فوق واژه پذیرش به جنبه معاهداتی قاعده آمره و واژه شناسایی به بنیان عرفی آن دلالت دارد.

گزینه ۱ صحیح است.

۱۱. سوال دکتری سراسری سال ۱۳۹۰: اصل تغییر بنیادین اوضاع و

احوال (ربوس) ماهیتا در قبال.... قابل استناد نیست؟

۱. قاعده معاهده ای
۲. قاعده عرفی

۳. اعمال یکجانبه دولت‌ها

۴. منشور سازمان ملل متحد

گزینه ۱ صحیح است.

و

و

و

و

و

منشور سازمان ملل متحد

۱۲. قطعنامه مشهور به «اتحاد برای صلح» در نظام ملل متحد در خصوص چه

موردی و توسط چه نهادی صادر شده است؟

الف- توسط مجمع عمومی و برای ورود صحیح مجمع به مسائلی که صلح و امنیت بین‌المللی را تهدید می‌کند و شورای امنیت قادر به تصمیم‌گیری در مورد آنها نیست، صادر شده است.

ب- توسط مجمع عمومی و برای ورود صحیح مجمع به مسائلی که صلح و امنیت بین‌المللی را تهدید می‌کند؛ صادر شده است؛ البته در این خصوص شورای امنیت هم قادر به تصمیم‌گیری است.

ج- توسط شورای امنیت و برای ورود صحیح مجمع به مسائلی که صلح و امنیت بین‌المللی را تهدید می‌کند و شورا قادر به تصمیم‌گیری در مورد آنها است، صادر شده است.

د- توسط شورای امنیت و برای ورود صحیح مجمع به مسائلی که صلح و امنیت بین‌المللی را تهدید می‌کند و مجمع عمومی قادر به تصمیم‌گیری در مورد آنها نیست، صادر شده است.

پاسخ تشریحی: قطعنامه مشهور به «اتحاد برای صلح» در نظام ملل متحد، توسط مجمع عمومی و برای ورود صحیح مجمع به مسائلی که صلح و امنیت بین‌المللی را تهدید می‌کند و شورای امنیت قادر به تصمیم‌گیری در مورد آنها نیست، صادر شده است.
گزینه الف صحیح است.

۱۳. قطعنامه اتحاد برای صلح چه ارتباطی با منشور دارد؟

الف- مستقل از منشور است.

ب- مکمل منشور است.

ج- متفاوت از منشور اما مکمل شورای امنیت است.

د- مرتبط با شورای امنیت اما متفاوت از منشور است.

پاسخ تشریحی: قطعنامه اتحاد برای صلح (۳۷۷) از نظر عموم دولت‌ها و حقوقدانان، تحت عنوان

مکمل در کنار ماده ۱۲ منشور پذیرفته شده است.

گزینه ب صحیح است.

۱۴. همانطور که می‌دانیم تصمیمات مجمع عمومی در مورد مسائل مهم با

اکثریت دو سوم از اعضای حاضر و رای‌دهنده اتخاذ خواهد شد. حال کدام

یک از موارد ذیل از مسائل مهم محسوب می‌شود؟

الف- قبول اعضای جدید و اخراج اعضا از سازمان ملل متحد

ب- مسائل مربوط به بودجه

ج- توصیه‌های مربوط به حفظ صلح و امنیت بین‌المللی

د- همه موارد

پاسخ تشریحی: تصمیمات مجمع عمومی در مورد مسائل مهم با اکثریت دو سوم از

اعضای حاضر و رای‌دهنده اتخاذ خواهد شد. موارد زیر از مسائل مهم محسوب می‌شود:

توصیه‌های مربوط به حفظ صلح و امنیت بین‌المللی، انتخاب اعضای غیردائم شورای امنیت، انتخاب

اعضای شورای اقتصادی و اجتماعی، انتخاب اعضای شورای قیمومت بر طبق شق ((ج)) از بند یک

ماده ۸۶، قبول اعضای جدید در سازمان ملل متحد، تعلیق حقوق و مزایای عضویت، اخراج اعضا،

مسائل راجع به اجرای نظام قیمومت و مسائل مربوط به بودجه. تصمیمات راجع به سایر امور من جمله

تعیین انواع مسائل دیگری که اکثریت دو سوم باید در آن‌ها رعایت شود با اکثریت اعضاء حاضر

و رای دهنده اتخاذ خواهد گردید. (ماده ۱۸ منشور)

گزینه د صحیح است.

و

و

و

و

و

کنوانسیون حقوق دریاها (۱۹۸۲)

۱۵. از دیدگاه کنوانسیون حقوق دریاها، ناحیه شامل چه قسمت هایی می‌شود؟

- الف- بستر اقیانوس ها که خارج از حاکمیت کشورها قرار دارد.
- ب- کف اقیانوس ها و زیر آنها که خارج از حاکمیت کشورها قرار دارد.
- ج- کف دریاهای آزاد فقط حتی در صورتی که داخل حاکمیت کشورها قرار داشته باشد.
- د- بستر و زیر بستر خلیج ها، تنگه ها و دریاهای آزاد

پاسخ تشریحی: مطابق بند الف ماده ۱ کنوانسیون حقوق دریاها: « ناحیه»، یعنی بستر و کف اقیانوس و زیر آنها که خارج از محدوده و مناطق تحت حاکمیت و صلاحیت ملی کشورها قرار دارد. (ضمناً مطابق مقدمه کنوانسیون ناحیه بستر دریاها و کف اقیانوس ها و زیر بستر آنها خارج از حدود صلاحیت ملی کشورها و نیز منابع آنها، میراث مشترک بشریت می باشند و اکتشاف و بهره بردای از آنها به نفع کل بشریت، صرف نظر از موقعیت جغرافیایی کشورها، انجام خواهند شد) گزینه ب صحیح است.

۱۶. حاکمیت یک کشور ساحلی....

- الف- تا آن سوی قلمرو زمینی و آب های داخلی آن امتداد می یابد.
- ب- در صورت مجمع الجزایری بودن تا آن سوی مجاورت یک کمر بند دریایی که آب های سرزمینی نامیده می شود، امتداد می یابد.

ج- این حاکمیت بر فضای بالای دریای سرزمینی و نیز بر بستر و زیربستر دریای آن اعمال می‌گردد.

د- همه موارد

پاسخ تشریحی: مطابق ماده ۲ کنوانسیون حقوق دریاها: وضعیت حقوقی دریای

سرزمینی، فضای بالای دریای سرزمینی، بستر و زیربستر دریای سرزمینی.

۱- حاکمیت یک کشور ساحلی تا آن سوی قلمرو زمینی و آب های داخلی آن، و اگر

آن کشور مجمع الجزایر باشد، تا مجاورت یک کمربند دریایی که آب های

سرزمینی نامیده می شود، امتداد می یابد.

۲- این حاکمیت بر فضای بالای دریای سرزمینی و نیز بر بستر و زیربستر دریای آن اعمال

می‌گردد.

۳- حاکمیت بر دریای سرزمینی مطابق با مقررات این کنوانسیون و مطابق با سایر مقررات

حقوق بین الملل اعمال می‌گردد.

گزینه د صحیح است.

۱۷. هر کشوری حق دارد وسعت دریای سرزمینی خود را تا چه فاصله ای از

خط مبدائی که توسط کنوانسیون حقوق دریاها مشخص شده است؛

گسترش دهد؟

الف- ۶ مایل

ب- ۱۲ مایل

ج- ۲۴ مایل

د- ۲۶ مایل

پاسخ تشریحی: مطابق ماده ۳ کنوانسیون حقوق دریاها :

هر کشور حق دارد وسعت دریای سرزمینی خود را تا فاصله ۱۲ مایل دریایی از خط

مبدائی که طبق این کنوانسیون مشخص شده، ایجاد و تعیین نماید.

گزینه ب صحیح است.

۱۸. کدام یک از گزینه های ذیل صحیح نمی باشد؟

الف- حد خارجی دریای سرزمینی خطی است که فاصله هر نقطه آن از نزدیک ترین نقطه خط مبدا مساوی وسعت دریای سرزمینی می باشد.

ب- خط مبدا عادی برای اندازه گیری وسعت دریای سرزمینی پایین ترین خط جزر در طول ساحل، آن طور که در نقشه های رسمی کشور ساحلی با مقیاس بزرگ ترسیم شده، می باشد.

ج- در مورد جزایر مرجانی و یا جزایری که از یک رشته صخره تشکیل شده اند، خط مبدا اندازه گیری وسعت دریای سرزمینی خط بالاترین جزر صخره به طرف دریا است

د- در محل هایی که خط ساحل عمیقاً فرو رفتگی و بریدگی دارد برای ترسیم خط مبدا می توان از خطوط مستقیم استفاده نمود.

پاسخ تشریحی: دلیل نادرستی گزینه ج این است که بر اساس ماده ۶ کنوانسیون در مورد جزایر مرجانی و یا جزایری که از یک رشته صخره تشکیل شده اند، خط مبدا اندازه گیری وسعت دریای سرزمینی **خط پایین ترین جزر صخره به طرف دریا است** که به وسیله نمودار و علامت های مناسب بر روی نقشه های رسمی دولت ساحلی نشان داده شده اند.

نکته: در جایی که به دلیل وجود دلتا و سایر شرایط طبیعی، خط ساحلی بسیار متغیر

است میتوان **در طول دورترین نقطه خط پایین ترین جزر به طرف دریا نقاط**

مناسب را انتخاب نمود. علی رغم پس روی بعدی خط جزر آب، خطوط مستقیم تا وقتی که به وسیله دولت ساحلی مطابق با این کنوانسیون تغییر نکرده اند، معتبر باقی خواهند ماند.

گزینه ج صحیح است.

اساسنامه دیوان بین المللی دادگستری

۱۹. در صورتی که کشوری جزو اساسنامه دیوان بین المللی دادگستری باشد اما عضو سازمان ملل نباشد و در این خصوص موافقت نامه مخصوص نداشته باشد؛ اعضای دیوان بین المللی دادگستری در این صورت چگونه مشخص می شوند؟

الف- به توصیه مجمع و تصویب شورا مجمع

ب- به توصیه شورای امنیت و تصویب مجمع

ج- به توصیه گروه های ملی و تصویب دیوان دائمی داوری

د- به توصیه گروه های ملی و تصویب شورای اقتصادی و اجتماعی

پاسخ تشریحی: شرایطی که به موجب آن کشوری که طرف این اساسنامه است ولی عضو سازمان ملل متحد نیست می تواند در انتخاب اعضاء دیوان شرکت کند در صورتیکه موافقتنامه مخصوص وجود نداشته باشد، توسط مجمع عمومی به توصیه شورای امنیت تعیین می شود. (بند ۳ ماده ۴ اساسنامه دیوان)
گزینه ب صحیح است.

۲۰. آیا اعضای که امضاء کننده اساسنامه دیوان بین‌المللی دادگستری نیستند

می‌توانند برای دعاوی خود به دیوان رجوع کنند؟

الف- سایر دولتها می‌توانند دعاوی خود را با رعایت مقررات خاصی که از طرف شورای امنیت برای طرفین به صورت برابرمعین خواهد شد؛ مطرح کنند.

ب- سایر دولتها می‌توانند دعاوی خود را با رعایت مقررات خاصی که از طرف دیوان برای طرفین به صورت برابرمعین خواهد شد؛ مطرح کنند.

ج- سایر دولتها که عضو اساسنامه دیوان نیستند نمی‌توانند دعاوی خود را در دیوان بین‌المللی دادگستری مطرح کنند مگر اینکه ابتدا عضو شوند و با پیشنهاد شورای اقتصادی و اجتماعی دعوی‌شان را مطرح کنند

د- سایر دولتها که عضو اساسنامه دیوان نیستند نمی‌توانند دعاوی خود را در دیوان بین‌المللی دادگستری مطرح کنند.

پاسخ تشریحی: شرایطی که به موجب آن سایر دولتها می‌توانند با رعایت مقررات خاص عهدنامه‌های جاری به دیوان مزبور رجوع کنند از طرف شورای امنیت معین خواهد شد بدون اینکه در هیچ مورد در آن شرایط برای طرفین دعوی یک عدم تساوی در مقابل دیوان تولید گردد. (ماده ۳۵ اساسنامه دیوان)

گزینه الف صحیح است.

اعلامیه جهانی حقوق بشر

مجموعه تست های مربوط به چند سال اخیر^۱

آزمون دکتری ۱۳۹۱

۲۱. در نظام بین‌المللی حقوق بشر، چه حقی چارچوب حمایتی سایر حق‌های

بشری به شمار می‌رود؟

۱. دادرسی منصفانه

۲. حیات

۳. آزادی بیان

۴. امنیت شخصی

گزینه ۱ صحیح است.

۲۲. کدام نهاد را با توجه به آیین رسیدگی می‌توان یک نهاد شبه قضایی

بین‌المللی در زمینه حقوق بشر قلمداد کرد؟

۱. دیوان افریقایی حقوق بشر

۲. کمیسیون مقام زن

۳. کمیته حقوق بشر سازمان ملل متحد

۴. شورای حقوق بشر سازمان ملل متحد

گزینه ۲ صحیح است.

^۱ - به دلیل اینکه خود متن اعلامیه جهانی حقوق بشر منبع طرح سوال نیست؛ و سوالات از موضوعات دیگری خارج از متن اما مرتبط با مسایل حقوق بشری طرح می‌شود؛ ما نیز سوالاتی که در آزمون دکتری سراسری از سال ۱۳۹۰ به بعد آمده در اینجا جهت بهره برداری خوانندگان محترم تقدیم می‌شود.

کنوانسیون وین درباره روابط دیپلماتیک (۱۹۶۱)

۲۳. بر اساس قواعد حقوق بین الملل کارمند و اعضای سیاسی ماموریت را در

چه زمان هایی می توان به عنوان عنصر نامطلوب شناسایی کرد؟

الف- قبل از ورود به خاک کشور پذیرنده

ب- در حین خدمت در کشور پذیرنده

ج- فقط در زمان ماموریت

د- گزینه الف و ب

پاسخ تشریحی: مطابق ماده ۹ کنوانسیون وین، کشور پذیرنده می تواند هر آن و بی آنکه

الزامی به توجیه تصمیم خود داشته باشد به کشور فرستنده اطلاع دهد که **ریسی یا هر**

یک از اعضای سیاسی ماموریت (شخص نامطلوب) است و یا آنکه هر کارمند

دیگر ماموریت، قابل قبول نیست در این صورت کشور فرستنده آن شخص را بر حسب

مورد فرا خواهد خواند و یا به خدمت وی در ماموریت پایان خواهند داد.

نکته: شخصی را می توان قبل از ورود به خاک کشور پذیرنده **عنصر نامطلوب یا غیر**

قابل قبول اعلام نمود.

گزینه د صحیح است.

۲۴. مطابق کنوانسیون روابط دیپلماتیک «نونس» به کدام یک از ماموران

دیپلماتیک گفته می شود؟

الف- سفیران کشورها و نمایندگان پاپ

ب- وزیران مختار کشورها

ج- کاردارها

د- هیچکدام

پاسخ تشریحی: مطابق ماده ۱۴ کنوانسیون؛ رؤسای مأموریت به سه طبقه به شرح زیر تقسیم می شود:

الف - **سفیران کشورها و نمایندگان پاپ (نونس)** که نزد رؤسای کشورها مأموریت می یابند و سایر رؤسای مأموریت که هم مقام آنان می باشند.

ب - **فرستادگان و وزیران مختار کشورها و نمایندگان پاپ (انترنونس)** که نزد رؤسای کشورها مأموریت می یابند.

ج - **کاردارها** که نزد وزرای امور خارجه مأموریت می یابند.

نکته: جز از نظر تقدم در حضور و تشریفات هیچگونه فرقی بین رؤسای مأموریتها از لحاظ طبقه وجود نخواهد داشت.
گزینه الف صحیح است.

پروتکل اختیاری مربوط به حل اجباری اختلافات قرارداد وین درباره روابط سیاسی

۲۵. مطابق پروتکل اختیاری مربوط به حل اجباری اختلافات قرارداد وین درباره روابط سیاسی کدام یک از نهادهای ذیل در متن پروتکل به رسمیت شناخته شده است؟

الف- صلاحیت کمیسیون سازش

ب- صلاحیت دیوان بین المللی دادگستری

ج- صلاحیت محکمه داوری

د- همه موارد

پاسخ تشریحی: طرفین می توانند ظرف مدت دو ماه بعد از اعلام وجود اختلاف به یکدیگر با توافق مشترک به جای دیوان دادگستری بین المللی موضوع را به یک محکمه داوری ارجاع نمایند. در خاتمه این مهلت هر یک از طرفین می تواند اختلاف را ضمن دادخواستی در دیوان طرح کنند. طرفین همچنین می توانند در عرض همان دو ماه مهلت، مشترکاً توافق کنند که قبل از رجوع به دیوان دادگستری بین المللی متوسل به سازش گردند.

نکته: دولتهای طرف تعهد « قرارداد » و پروتکل اختیاری مربوط به تحصیل تابعیت و پروتکل حاضر می توانند اعلام دارند که مقررات این پروتکل شامل اختلافات ناشی از

تفسیر یا اجرای پروتکل اختیاری مربوط به تحصیل تابعیت نیز خواهد شد. اعلامیه

های مربوط به این موضوع به اطلاع دبیر کل سازمان ملل متحد خواهد رسید. (ماده ۴

پروتکل)

گزینه د صحیح است.

کنوانسیون وین درباره روابط کنسولی (۱۹۶۳)

۲۶. کدام یک از گزینه‌های ذیل مطابق کنوانسیون وین درباره روابط کنسولی

صحیح نیست؟

- الف- رضایت با برقراری روابط دیپلماتیک بین دو دولت متضمن رضایت به استقرار روابط کنسولی نیز می‌باشد، مگر آن که به نحو دیگری مقرر شود.
- ب- قطع روابط دیپلماتیک به خودی خود موجب قطع روابط کنسولی می‌گردد.
- ج- مأمور کنسولی می‌تواند در شرایط خاص با موافقت دولت پذیرنده وظایف کنسولی خود را خارج از حوزه کنسولی خود انجام دهد.
- د- پست کنسولی دولت فرستنده می‌تواند به نفع یک دولت ثالث وظایف کنسولی را در قلمرو دولت پذیرنده انجام دهد مگر آن که دولت پذیرنده با این امر مخالفت نماید.

پاسخ تشریحی: مطابق ماده ۲ درباره روابط کنسولی:

- ۱- استقرار روابط کنسولی بین دول با رضایت متقابل انجام می‌گیرد.
- ۲- رضایت با برقراری روابط دیپلماتیک بین دو دولت **متضمن رضایت به استقرار روابط کنسولی نیز می‌باشد**، مگر آن که به نحو دیگری مقرر شود.
- ۳- قطع روابط دیپلماتیک به خودی خود **موجب قطع روابط کنسولی نمی‌گردد**.

نکته: مأمور کنسولی می‌تواند - در شرایط خاص - با موافقت دولت پذیرنده وظایف کنسولی خود را خارج از حوزه کنسولی خود انجام دهد.

نکته: با اعلام لازم به دولت پذیرنده، پست کنسولی دولت فرستنده می‌تواند به نفع یک دولت ثالث وظایف کنسولی را در قلمرو دولت پذیرنده انجام دهد مگر آن که دولت پذیرنده با این امر مخالفت نماید.
گزینه ب صحیح است.

۲۷. تقدم رؤسای پستهای کنسولی که ماموران کنسولی افتخاری هستند....

الف- به ترتیب تاریخ اعطای روانامه توسط کشور پذیرنده خواهد بود.

ب- به ترتیب تاریخ اعطای روانامه توسط کشور فرستنده خواهد بود.

ج- به ترتیب تاریخ ورود به کشور پذیرنده خواهد بود.

د- به ترتیب اولویت از نظر رتبه ماموران خواهد بود.

پاسخ تشریحی: مطابق ماده ۱۶ کنوانسیون وین؛ درباره حق تقدم بین رؤسای پستهای کنسولی

۱- تقدم رؤسای پستهای کنسولی در هر طبقه **به ترتیب تاریخ اعطای روانامه** خواهد بود.

۲- معذالک هرگاه رییس یک پست کنسولی پیش از دریافت روانامه برای انجام وظایف خود به طور موقت پذیرفته شود، حق تقدم او طبق تاریخ پذیرش موقت تعیین خواهد شد و این حق بعد از اعطای روانامه محفوظ خواهد ماند.

۳- ترتیب تقدم بین دو یا چند رییس پست کنسولی که در یک تاریخ روانامه یا پذیرش موقت دریافت داشته‌اند **طبق تاریخی که حکم مأموریت اسنادمشابه یا اعلامیه انتصاب (مذکور در بند ۳ ماده ۱۱) به دولت پذیرنده تقدیم شده، تعیین می‌گردد.**

۴-متصدیان موقت پستهای کنسولی از نظر تقدم بعد از اتمام رؤسای پستهای کنسولی قرار می‌گیرند ولی تقدم بين خود آنها طبق تاريخی خواهد بود که در آن تاريخ بنا بر اعلامیه‌ای که به موجب بند ۲ ماده ۱۵ داده می‌شود به عنوان متصدی موقت پست کنسولی مشغول انجام وظیفه شده‌اند.

۵-مأموران کنسولی افتخاری که ریاست پستهای کنسولی را به عهده دارند در هر طبقه پس از رؤسای کاری پستهای کنسولی قرار می‌گیرند و ترتیب تقدم آنها طبق مقررات بندهای فوق خواهد بود.

۶-رؤسای پستهای کنسولی بر مأموران کنسولی که چنین مقامی را ندارند مقدم خواهند بود.

نکته: تقدم رؤسای پستهای کنسولی که مأموران کنسولی افتخاری هستند در هر طبقه به ترتیب تاریخ اعطای روانامه خواهد بود. ترتیب تقدم بين دو یا چند رییس پست کنسولی افتخاری که در یک تاریخ روانامه یا پذیرش موقت دریافت داشته‌اند طبق تاریخی که حکم مأموریت اسنادمشابه یا اعلامیه انتصاب (مذکور در بند ۳ ماده ۱۱) به دولت پذیرنده تقدیم شده، تعیین می‌گردد.

گزینه الف صحیح است.

یادداشت‌ها

یادداشت‌ها

گوشزد

*دقت نمایید که در طرح تست توسط اساتید سعی شده است از ماده ۱ اسناد بین المللی تا آخرین ماده آن مورد بررسی قرار گیرد و چنانچه ماده ای به دلیل اهمیت امکان طرح تست یا ارائه نکته داشته است؛ به آن توجه شود.

*این فایل جهت نمونه و حاوی چند صفحه از کتاب است؛ لذا در نظر داشته باشید که کتاب حاوی ۳۰۰ صفحه تست است.